

32
Globo Ter-
restris ve-
rum, & Solis
apparente
motus, &
progressus.

COPERNICANI SYSTEMATIS

illum depictum, qui verbis *Aequinoctii Verni* notatus est, singulis quatuor & viginti horis ab occasu in ortum scilicet conversum, itidem ab Occasu in Ortum per Eclipticam si-
stual promoveri, ex Librà transibit in Scorpionem, & fa-
ciat, ut Sol nobis videatur ex Ariete in Taurum se conse-
re; Sic Tellure Sagittarium ingresso, Sol nobis Geminos
ingressus videtur, unde ad Cancrum pervenire & nobis Sol-
stitium Æstivum efficere ipsum credimus, cum tamen Ter-
ra ad infimum Eclipticæ locum, & Signa, quæ nos Hyber-
navocamus, perveniat, & Polo suo Septentrionali maxi-
mam inclinationem habeat, ut hic ex Figurâ appositâ pa-
ter, quæ Terram ad Capricorni signum pervenientem o-
stendens, Solem nobis ad Cancr signum perveniendo vi-
deri efficere Solstitium Æstivum docet. Hinc suum polum
Septentrionalem iterum sensim à Sole declinando, & alte-
rum Australem propius eadem admovendo, Terrestris Glo-
bus per Aquarii, & Piscium Signa, ad Arietem pergit, ac
Sol per Leonem, & Virginem, ad Libram profectio-
ne apparente transferri cernitur: Atque hoc pacto accidit
Æquinoctium Autumnale revera in Arietis Signo, quan-
vis in Librà illud contingere arbitremur. Porro Tellus
post Æquinoctium in medio Eclipticæ factum, & ex axe &
aquatore suo cum Mundi axe & aquatore coincidentibus
ortum, in Eclipticâ ulterius ascendit, & ex Arietis signo
per Taurum, & Geminos ad Cancrum properat, atque
iterum facit, ut Solem ex Librà per Scorpionem, & Sagitta-
rium ad Capricornum festinare opinemur, atque dicamus,
cum attingere Capricorni Signum, atque Solstitium Hyber-
num operari, cum tamen illud revera, Telluris respectu,
contingere solet, quando ad Cancr signum in Eclipticâ
itineris suo ipsa perrexit, & polo suo Septentrionali à Sole
maximè averso, ac meridionali maximè ad eum converso
Solstitium Hybernium in nostro Septentrionali, & Æsti-
vum in Meridionali Hemisphærio evenire comperit. Tan-
dem ex Cancr Signo per Eclipticam Tellus iterum descen-
dit, paulatim rursus per parallelismum suum polum supe-
riorem versus Solem inclinando, & inferiorem declinan-
do, donec, peragratu Leone & Virgine, Libram offen-
dat, & Solstitio Verno horas exaequet:

Aequali spatio nocturnis, atque diurnis:

Triplex
Telluris
Motus.

In quo ob-
servanda:
1. Diurnus
Motus.

2. Æquino-
ctiorum
causa.

3. Solstitio-
rum causa.

4. Annuus
motus.

5. Inclina-
tio, Declina-
tioque
Motus.

6. In quibus
est motus
& diurnus
causa.

1. Tellurem singulis viginti quatuor horis semel secundum suum axem se movere, & Annuum Motum efficere.
2. Suum axem semper perpendiculari, & cum aquatore Mundi semper parallelum cum axe, & aquatore mundi continere.
3. Per Eclipticam circa Solem ascendendo & descendendo, in ipsius punctis duobus intermediis, Mundi Aquatorem secantibus, sive in sectionibus Coluri Æquinoctiorum, Lineam Æquinoctialem transeuntis, suo axe & aquatore cum Mundi axe & aquatore bis coincidere; & bi-na Æquinoctia efficere.
4. Utrumque suum Polum versus Solem inclinando, & ab eodem declinando, in duobus punctis Coluri Solstitiorum, Eclipticam dividitibus, duo Solstitia causari; quorum unum nostri Hemisphærii Septentrionalis respectu Æstivum, & Australis respectu Hybernium, atque sic è contrario alterum nostri Hemisphærii ratione Hybernium, & oppositi occasione Æstivum nuncupari solet.
5. Annum unum à Telluris cursu circa solem, per duodecim Zodiaci signa, conteri, eumque motum ideo annum dici; & æque ac Diurnum ab occasu in Ortum fieri.
6. Terram sui axis posituram & situm semper perpendiculari, ut & etiam quatuor suum cum axe & aquatore Mundi parallelum conservando, defensione & ascensione per Eclipticæ obliquitatem efficere, ut polorum suorum alteruter modo propius Soli admoveatur, modo magis ab ipso removeatur, ita ut superiore admoto, inferior removeatur, & hoc ad Solem propius converso superior ab ipso magis avertatur. Et hæc est vera causa æqualitatis & inæqualitatis nocturni & diurni, quæ à diversâ Telluris inclinatione & declinatione originem suam trahit, non autem à Sole, qui semper dimidiam Telluris partem illu-

strat, alterâ dimidiâ parte interim obscuris tenebris nocturnis tectâ, & obscuritate obductâ.

LUNA. Nonnullis Planeta secundarius, qui Terreni LUNA. Corporis perpetuus assecla, ab eodem circa Solem annuo motu fertur, licet interim etiam proprium suum circa Tellurem motum habeat, & circum circa illam mensuræ motu feratur. Hic periodicus nomine, à natura inditus, & perpetuo uniformis, eodem prolixo modo in Ellipsi sit circa Terram, ac ceterorum Planetarum circa Solem, ut docet. Ille, quo Luna, circa Solem, Mundi centrum, à Terra circumfertur, Synodicus vocatur, atque annuo spatio absolvi solet. In Typo hoc nostro Motus eius proprius circa Terram, lineâ elliptica circa quatuor illos Globos Terre-
stres circumductâ, adumbratus cernitur.

MARS. CIRCULUS MARTIS, DUORUM MARS. ANNORUM INTERVALLO SOLEM CIRCUUMFERT. Superiorum trium Planetarum infimus est Mars, Solem cum reliquis circueius sui centrum habens, non modo secundum Copernicanam, sed etiam Braheanæ Hypothesin, in quarum utraque Sol centrum reliquorum Plane-
tarum constituitur.

JUPITER. VIA JOVIS, SPATIO DUODE- JUPITER. CIM ANNORUM SE REVOLVENTIS. Superiorum trium Planetarum medius Jupiter, antiquam suam, in Univer-
sali dispositione, sedem obtinet, quam ipsi non modo Veteres Astronomi tribuere soliti sunt, sed etiam recentiores assignare omnes solent.

SATURNUS. SEMITA SATURNI, QUI TRI- SATURNUS. GINTA ANNIS REVOLVITUR. Saturnus non modo Superiorum trium, sed etiam ceterorum Etrorum Supremus, itidem in solita sua sede locatus est, in quâ omnes Veteres Astronomi ipsum collocarunt, & nostri temporis Aristoteles Astronomie dediti quoque reponere solent.

ZODIACUS, ET SPHERA FIXARUM IMMO- ZODIACUS. BILIS, ET CONSISTENS. Systēma Copernicanum Scenographico hoc typo aspectu Zodiaci, duodecim Signa Cœlestia comprehendente, & totam Fixarum Stellarum Sphæram significante clauditur. Signa ipsa Cœlestia divisa sunt secundum vulgarem Hypothesin Ptolemaicam, atque secundum Copernicanam intelligenda sunt ut sequitur. Capricornus, Aquarius, Pisces tria signa Hyberna pro Æstivis tribus signis habenda sunt: nam quando Terra in ipsis versatur, in Hemisphærio Septentrionali Æstas, & in Meridionali Hyems viget. Arietis, Tauri, Geminorum tria signa Verna secundum hanc Copernici Hypothesin sunt tria signa Autumnalia, quia Terreno Globo in his tribus signis constituto, nostrum Hemisphærium Autumnum, nobis autem oppositum Vere gaudet. Cancer, Leo, Virgo, tria signa Æstiva trium Hybernorum Signorum vices gerunt, quia Terrestri Globo hæc percurrente, nostri Hemisphærii incolæ Hybernium frigus sentiunt; Oppositi verò Hemisphærii habitatores Æstivis fervoribus torquentur. Tandem Libra, Scorpium, & Sagittarius, tria Autumnalia signa, secundum Copernici dogma, sunt tria signa Verna, quæ Ver Septentrionalibus, & Autumnum Australibus Incolis afferunt, quando Tellurem sibi, quam ceteris, propinquiores aspicunt. Sunt igitur

	PTOLEMEO.	COPERNICO.
CAPRICORNUS	SIGNA HYBERNA. Solis respectu, secundum motum apparentem.	SIGNA ÆSTIVA. Terre respectu secundum motum verum.
AQUARIUS		
PISCES		
ARIES	SIGNA VERNA. Solis respectu, secundum motum apparentem.	SIGNA AUTUMNALIA. Terre respectu secundum motum verum.
TAURUS		
GEMINI		
CANCER	SIGNA ÆSTIVA. Solis respectu &c.	SIGNA HYBERNA. Terre respectu &c.
LEO		
VIRGO		
LIBRA	SIGNA AUTUMNALIA. Solis respectu &c.	SIGNA VERNA. Terre respectu &c.
SCORPIUS		
SAGITTARIUS		

Atque hæc est Mundanorum Corporum Dispositio Copernici.

Differentia
distributio-
nis signorum
Cœlestium
Ptolemaicæ,
& Copernica-
næ.

SCENOGRAPHIA

perniana, quam hodie Astronomorum major Pars Phæ-
nomenis Cœlestibus explicandis & demonstrandis longè
apertorem, & commodiorem judicat, quàm Vulgarē il-
lam Hypothesin, eâque de causâ ad usum suum in Astrono-
micis adhibet. Nunc videndum est, quibus rationibus per-
motus Copernici statuerit; Sensibus Extensis in hæc Hypo-

thesi construendâ fidendum
Anno, & Inclinationis D.
Præterea in medium produ-
bus Copernici, Objectiones
diluere solent.

Cur visus
judicium
Copernici
removerit.

Cur in constructione, & dispositione hujus Systematis Copernici sensus experientiam removerit.

CUM OCULORUM SENSUS in Astronomiâ prima-
rii instrumenti munus obeat, & omnino Terra quie-
tem, ac syderum motionem aperte testetur, ipseque Copernicus sine oculorum suorum operatione Syderum motus,
& reliqua in Astronomicis investigare nequiverit, jure ac
merito hic queritur, cur in hæc Hypothesi construendâ, &
motu dijudicando illum sensum reproboverit, quo in in-
vestigando Cœlestium Corporum motu omnes Astrono-
mi opus habent, & ipse hoc Systema nunquam construxit
potuisset, si ipso casuisset?

Copernicus in hæc de motu Telluris controversiâ deciden-
dâ, & dijudicandâ, Rationis judicium potius, quàm Oculo-
rum inspectionem fallacem rerum apparentium, sequen-
dum, eâque de causâ in hæc lite dijudicandâ oculos remo-
vendes esse censet. Ratio ipsius petita est ab ipso motu,
qui duplex, nimirum apparens & verus, sapientissimè ab ipso
oculo discerni nequit, cum admodum crebro contingere
soleat, ut subiecto, in quo oculus versatur, ex sua statione
dimoto, omnes res vicinæ, licet stabiles in locis suis constan-
tes, moveri tamen videantur, atque ita verus motus sit in
oculo, apparens autem in rebus, quæ quidem non mo-
ventur, sed tamen moveri apparent. Experientiâ hoc mani-
festum sit, qui curru provehantur, aut in navi sedentes
remis ventique cursum suum in aliquem locum promo-
vent, & omnes res immobiles à se retrocedere & retrogredi
arbitrantur, quod & è portu solventibus evenire testatur
Virgilius ita canens:

Provehimur portus, Terræque urbesque recedunt.

Hinc, Aristotelis testimonio, nihil prorsus referre videtur,
(licet res visâ moveri appareat) sive illa ipsa, sive oculus
cernens revera moveatur, cum utrovis modo rei visâ mo-
tus ab oculo imparetur, ut in navigatione fieri solet; quo
exemplo Philosophus etiam confirmat suam sententiam, & è
portu solventes adducit testes, quibus terra recedere appa-
ret, ut modo diximus. Quocirca Copernicus, & Coperni-
ciani nihil interesse dicunt, sive Astra, quæ ab Ortu in Oc-
casum moveri apparent, ipsâ in Occasum tendant, sive
spectatoris oculus cum Terrâ ab Occasu in Ortum defera-
tur, cum utrovis modo eadem Astra apparitura sint in Or-
tum progrediendo pergere. Hoc pacto igitur perinde esse,
sive Sol ex Cancro in Leonem reverâ se conferre appareat,
sive spectator unâ cum Terrâ ex Capricorno in Aquarium

Res visâ vel
ratione o-
culi moti,
vel sui pro-
prii motus
respectu
moveri vi-
dentur.
Astra, mo-
veri appa-
rent.

Exempla.

Diurni Mo-
tus ratio-
nes.

Rationes, quæ ad astruendum diurnum motum telluris, Copernici

I. Necessa-
ria, & utilis
remotio fi-
xarum firmam-
entum
Cœlestium.
Primum
Mobilis in-
firmam
commen-
tum.

I. Necessestium & utile fuit tollere illud insanum com-
munitum, quod tres adhuc peculiare Cœlos supra
firmamentum confinxit, & vastissimam illam Primi Mobi-
lis Sphæram, quæ Diurno Motu omnia inferiora secum ab-
ripere dicitur, excogitavit; quo certo commento nihil in-
concinnius & absurdius excogitari potest. Ideo Terrâ sim-
plici revolutione, corpusculi sui adeo parvi, ut puncti in-
star, totius Universi respectu, habeatur, Primi Mobilis fa-
bulosi munus obiens, tantæ absurditatis, & inconcinnitatis
medetur, & remover laborem illum Altrorum incessan-
tem, quem suorum corporum tam violentâ abreptione ipsa
pati, tam absurdi & incredibiles commentis inventores men-
tiuntur. Atque hoc pacto, dum Terræ fictitius Primi Mo-
bilis munus imponitur, satis fit ipsi Naturæ nunquam per
ambages præstanti, quod per compendium effectui dare
potest, cum quod per pauciora fieri solet, per plura fieri non
debeat, ut vulgare Axioma docet.

II. Sublato Primo Mobili, cadit enormis, & omnem
fidem superans illa velocitas, & rapiditas, quâ Sphæram
illam tantillo spatio, viginti quatuor nempe horarum, cir-
cum terram circumferri fingunt; quæ Terræ rapiditatem
illam, assumpto in suo Aquatore puncto, bombardici
globi ex fistula excurrentis celeritati, motu suo respondentem,
puncto suo in Firmamenti Aquatore accepto, juxta com-
munem sententiam, quinque
ritate excedit, ita ut Punctum
lies rapiditas, & celeritas, quæ
tur. Accedit huc Naturæ
consuetudo, quâ passillas res
ac è contrario ingentes, & va-
pora non ad motum, sed ad
parare solet. Illa ipsa per que
tur, tanto tardius Corpora quæ
mole se extendunt, adeo ut
Corpore adeo vastæ & enormi-
bilis celeritas nec cogitari, no-
tione debita infirmâ, Primi Mo-
bilis conferantur, facili negotio
horum duorum Corporum ad
Terræ figurâ rotundâ & Sphæ-
volubilitatem, & ad motum
Ficti illius Primi Mobilis, &
Creato Corporis, Figura exten-
sit, quæ unquam diceret? Imò
tantum incredibile, & omni-
orem figuram ad quiescendum
quam ad tantæ pernicietis, pa-
parati, & magis idoneam

transfereatur, quandoquidem
Cancro in Leonem transire
plo rem evidenter declarâ-
neus incolæ, qui mari nun-
rancis locis habitat: Dormi-
expergeat, ac in motu illo
propellent, circumspiciat; il-
litus aut accedere aut recede-
rendit, aut ab illo discedit,
eodem statu & situ navem ma-
mo terræ adherenti, quiesce-
nautica obire, ac terram in-
rem, aut discedenti remotio-
atque ideo sic se rem habere
mortales in Terrestri Globo
affuefacti (quod certe majus
modo unâ, aut alterâ vice
oriri & occidere, ac terram
manere facili negotio opinan-
tantum domicilio nostro si-
motibus nos exercentes, ipsi
situ inter se stabiles manere
ejus commotionem animad-
versantia ob altiorē aut huius-
ad nos appropinquare, mod-
hendimus. Si nobis ex Ter-
fixum, ex quo ipsam intueri
difficiliter motum Terræ ex-
visus nostri fallaciam, quæ
terram exeuntes hallucinatio-
lent. Concludunt itaque Co-
gistro suo, nobis in Terrâ
eodem esse affectum modo,
incapacem, qui hanc de Ter-
disceptationem dijudicat. R-
hanc litem dijudicandam cor-
dicio standum esse autumant,
monstratur, Utri hujus quæ
mobilitate Telluris parti, tan-
dum sit? quod ex sequentibus
Copernici vel sententia su-
rias objectiones refellunt.